

CAROLA POPMA

beeldend kunstenaar // // huurder

Het is het jaar 1982.

Er is veel behoefte aan atelierruimte, ook in Tilburg. Hier zijn veel kunstenaars, niet alleen afkomstig van haar eigen academie, maar ook uit andere steden; Breda en Den Bosch. Het St. Elisabeth ziekenhuis blijkt te gaan verhuizen. Daarmee is haar huidige locatie, het Carrégebouw, bestempeld als klaar voor de sloop. Dit lijkt een goede kans voor de atelier-loze makers... Dat wordt snel handelen. Dezelfde dag moeten de kunstenaars het gebouw kraken. Carola Popma besluit mee te gaan, voor de goede zaak.

Ze is een van de langstzittende kunstenaars in Carré, en maakte in 1999 de welbekende deuren van de entree van het poortgebouw. Ik ontmoet haar in haar atelier.

Wanneer ik haar vraag naar de dag dat het pand gekraakt werd, kan ze deze 40 jaar later moeilijk na vertellen. Haar herinnering daarover bevat gaten. Dit maakt een spannend kraakverhaal misschien nog wel mysterieuzer. 'Ik zie alleen maar een donkere gang. En die deuren daarop uitkomend. En misschien herinner ik me wel de geur. Het rook er muf. Denk aan de geur van oude vloerbedekking of sigaren. Maar verder kan ik

me niet veel meer herinneren...' zegt Carola. Ze vertelt dat Carré als een doolhof voelde. Ik lach, als nieuwkomeling in Carré herken ik dat. 'Al die gangen naar boven en onder, en de kelders. We struinden alles af, elke kruipruimte die er was. Dat was spannend, heel spannend. Het ene deel van de zolder was wel bereikbaar, het andere deel dan weer niet.' Ze wijst naar beneden. 'Hieronder had je geen kelders, maar wel allerlei ruimtes waar kabels en dergelijken doorheen liepen.' Het opruimen begon voor de kunstenaars. In de kamers werden allerlei vondsten gedaan: veel ziekenhuisbedden en hoge witte kasten. 'In de kelder was een ruimte waar alle conserven hadden gestaan. Daar vonden we nog allemaal geblokte kleedjes en noem maar op. Maar ook grote granieten bakken, zes in totaal, waar alle groentes in gespoeld werden. In de keukens waren duidelijk grote kookpotten gebruikt.' Carola vertelt ook dat er achter Carré, in de tuin, paviljoens stonden. Het ziekenhuis was toen al te klein, en deze fungeerden als noodgebouwen. 'Weet je wat ik misschien wel het meest aantrof? Protheses. Allerelei stukken van benen, van kunststof en leer, met van die riemen eraan', zegt Carola met een lach.

'De eerste groep die erin zat moesten we echt aansturen: werden we een vereniging of een stichting? We maakten kosten, onder andere door informatie die we moesten rondsturen.' Carola wierp zich op als penningmeester. 'Ik zamelde wat geld in waarvan we de uitgaven konden doen. En ondertussen was de gemeenteambtenaar ervoor om de organisatie mee van de grond te krijgen. Dus daar was ook veel contact mee; hoe gaan we dit doen? Muzikanten in de kelder, in dit deel wel beeldhouwers, in dat deel niet. Compartimentering noemde we dat.' Er kwam een aannecommissie die beslissingen nam over welke huurders hier terecht konden. In het begin waren nog niet alle ruimtes beschikbaar, er moest veel gedaan worden aan onderhoud. Daar kwam beheer in beeld. Carré als atelierruimte kreeg steeds meer vorm.

Carola haalt onder haar werktafel een aantal mapjes vandaan. Hierin zitten oude foto's. We bekijken ze samen waardoor ik steeds een beter beeld krijg van het oude Carré. Ik merk dat Carola opleeft wanneer ze de foto's bekijkt. Een foto van een blauwe auto, met daarachter een

aanhanger met een gedemonteerd werk, laat veel groen zien. Carola mist deze oude tuin. 'O, dat was zo fijn toen daarachter, dat was zó mooi. Dan kwam je hier 's ochtends aangefietst door de Jan van Beverwijkstraat en dan ging je over een slingerend laantje helemaal naar de ingang van je atelier. Het was de grootste tuin van Tilburg, zei ik altijd. Zo voelde het.' Ook de tuin werd door de kunstenaars gebruikt als werkruimte.

Ze vreest dat panden als Carré steeds meer verdwijnen. Ik vraag haar wat ze daarvan zou vinden. 'Toch wel een catastrofe...' 'Waarom?', vraag ik. Ze blijkt een duidelijke mening te hebben over het bestaan van plekken als Carré. 'We roepen telkens weer dat het belangrijk is om creatief te zijn, om mensen anders te laten denken, om niet zo in hokjes te denken. Dan is het ook belangrijk dat daar zulke locaties voor zijn, want het komt niet uit de lucht vallen.' Ze vertelt over het vooroordeel dat men kan hebben over kunstenaars. 'O, dat is leuk, dat is een leuke hobby. Maar als je dan ziet dat op plekken als deze met eigenlijk een ingetogen sfeer heel veel beeldende kwaliteiten bij elkaar zitten, realiseert men zich denk ik te weinig hoe essentieel dat is. Het potentieel huist in dit soort gebouwen.'

